

**UCHWAŁA NR XXX/232/2016
RADY MIEJSKIEJ W ŻAROWIE**

z dnia 29 grudnia 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów na 2017 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.), w związku z art. 10 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 224 z późn. zm.) Rada Miejska w Żarowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów na 2017 rok, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów na 2017 rok powierza się Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Żarowie.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Żarów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2017 roku.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów na 2017 rok**I. INFORMACJE OGÓLNE – DIAGNOZA ZJAWISKA NARKOMANII**

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii jest dokumentem określającym gminną strategię działania w zakresie zjawiska narkomanii, dostosowaną do aktualnych potrzeb środowiska lokalnego. Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z treścią tej ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, powstrzymywanie się od spożywania substancji narkotycznych, działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczanie dostępności do substancji tego typu, a także umiejętności wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na prawdopodobieństwo zażywania narkotyków i postępowania z osobami uzależnionymi.

Używanie środków odurzających i psychotropowych tj. narkotyków, dopalaczy to niewątpliwie jeden z najpoważniejszych problemów społecznych współczesności, bowiem jest to problem społeczny dotyczący wszystkich środowisk. Zgodnie z definicją ustawową, pod pojęciem narkomanii rozumie się stałe lub okresowe używanie, w celach innych niż medyczne, środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich.

Używanie narkotyków jest nielegalne i często ukrywane, trudno jest zatem ocenić rozmiar występowania tego zjawiska oraz związanych z nim niekorzystnych konsekwencji zdrowotnych. Pomimo tych trudności oczywiste jest, że narkotyki są przyczyną istotnego obciążenia chorobami, a ich zażywanie rośnie w wielu krajach, w tym również w Polsce. Informacji o rozmiarach narkomanii rozumianej jako uzależnienie, bądź używanie narkotyków w sposób rodzący poważne problemy dostarczają dane statystyczne instytucji zajmujących się problemem narkotyków. Z danych pozyskanych z instytucji, zajmującymi się rozwiązywaniem problemów narkomanii w Gminie Żarów, wynika, iż problemy związane z narkotykami nadal wykazywane są jako nieliczne. Komisariat Policji w Żarowie w zarówno w roku 2014, jak i 2015 (stan na 30.11.2016 r.) wszczął 8 postępowań dotyczących przestępstw narkotykowych w związku z posiadaniem narkotyków i substancji zakazanych. Z pomocy specjalistycznej, świadczonej w Poradni Terapii Uzależnień w Świdnicy skorzystało 5 osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

Jak wynika z ogólnopolskiego badania ankietowego zrealizowanego w 2015 r. w ramach europejskiego programu badań ankietowych w szkołach (ESPAD) wśród uczniów trzecich klas gimnazjalnych oraz drugich ponadgimnazjalnych, poza alkoholem i tytoniem, popularne staje się zażywanie innych substancji psychoaktywnych – narkotyków. Wśród uczniów klas młodszych na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia eksperymentowania znajdują się marihuana i haszysz (25,0%) a na drugim leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza (17,0%). Wśród uczniów klas starszych na pierwszym miejscu również znajdują się marihuana i haszysz (43,0%). Leki uspokajające i nasenne przyjmowane bez zalecenia lekarza także ulokowały się na drugim miejscu (17,9%). Wśród gimnazjalistów na trzecim miejscu znalazły się substancje wziewne (11,2%), na czwartym miejscu leki przeciwbólowe w celu odurzania się (7,4%), a na dwóch kolejnych – LSD lub inne halucynogeny (5,5%) oraz amfetamina (5,3%). W starszej grupie na trzecim miejscu znajdują się substancje wziewna (7,6%), na czwartym - amfetamina 7,1%, a na dwóch kolejnych – leki przeciwbólowe w celu odurzania się (6,7%) oraz LSD lub inne halucynogeny (5,2%) (www.parpa.pl).

W 2015 roku wśród uczniów klas gimnazjalnych z terenu Gminy Żarów przeprowadzono program profilaktyczny pn. „Chcę zdrowo i bezpiecznie żyć”. W trakcie warsztatów poprawnie wypełniono 273 ankiety dotyczące substancji uzależniających, na podstawie ich analizy zauważa się następujący kontakt młodzieży gimnazjalnej z substancjami psychoaktywnymi poza terenem szkoły (tj. na dyskotecy, spotkaniach towarzyskich itp.):

Narkotyk	Brak kontaktu (%)	Jednorazowe zażycie (%)	Kilkukrotne zażycie (%)	Wielokrotne zażycie (%)
Marihuana	83%	6%	7%	4%

Leki uspokajające i nasenne	91%	4%	4%	2%
Substancje wziewne	98,5%	0,4%	1,1%	0%
Amfetamina	97,8%	0,7%	1,1%	0,4%

W ostatnich latach w Polsce wzrosło wśród młodych ludzi zainteresowanie wszelkimi środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i innymi środkami ogólnie nazywanymi narkotykami. Zapotrzebowanie na narkotyki widoczne jest w obserwowanym wzroście ich występowania i dostępności. Dane instytucji wskazują niewielki problem związany ze zjawiskiem narkomanii na terenie Gminy Żarów, jednak mając świadomość istniejących zagrożeń, należy podjąć wszelkie działania, zwłaszcza profilaktyczne, zmierzające do ograniczenia rozpowszechniania narkotyków, w związku z powyższym opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, który określa zakres i formę realizacji działań na terenie gminy.

Niniejszy dokument stanowi kontynuację i rozwinięcie działań prowadzonych w latach ubiegłych. Ponadto pozostaje w ścisłej kooperacji z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Żarów na 2017 rok oraz Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015 - 2020, a kierunki działań w nim zawarte są zgodne z Krajowym Programem Przeciwdziałania Narkomanii. Program zawiera zadania określone w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, które będą realizowane w formach dostosowanych do aktualnych potrzeb lokalnych.

II. CELE PROGRAMU:

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów na 2017 rok jest profilaktyka oraz ograniczenie dostępności i używania narkotyków, w tym dopalaczy poprzez podejmowanie różnorodnych działań prowadzonych na terenie gminy. Założenia Programu obejmują zapobieganie powstawaniu problemów społecznych i zdrowotnych związanych z uzależnieniami oraz zwiększenie świadomości mieszkańców Gminy Żarów na temat zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych poprzez:

- a) prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej,
- b) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- c) ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych.

III. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU:

Program określa działania w zakresie profilaktyki, promocji zdrowia oraz minimalizacji szkód związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez mieszkańców gminy. Realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii obejmuje w szczególności:

1. *Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych uzależnieniem:*

- a) udzielanie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin poprzez świadczenie poradnictwa psychologicznego, terapeutycznego oraz prawnego dla mieszkańców (zatrudnienie terapeuty ds. narkomanii, prowadzącego specjalistyczny dyżur dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych uzależnieniem oraz członkom ich rodzin),
- b) zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych (np. broszury, ulotki) dla klientów punktu konsultacyjnego oraz instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem narkomanii.

2. *Pomoc osobom uzależnionym od narkotyków i zagrożonym uzależnieniem:*

- a) motywowanie osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
- b) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
- c) współpraca z instytucjami pomagającymi osobom uzależnionym,
- d) wspieranie działalności grup samopomocowych,
- e) udzielanie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej.

3. *Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii:*

- a) realizowanie na terenie szkół i innych placówek oświatowych programów oraz spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz rodziców, dostosowanych do potrzeb konkretnej placówki, w tym programów rekomendowanych (np. Program Domowych Detektywów),
- b) koordynacja i organizowanie warsztatów, pogadanek profilaktyczno - edukacyjnych, wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych organizowanych przez szkoły i inne instytucje np. Komisariat Policji, promujących zdrowy styl życia wśród dzieci, młodzieży oraz rodziców,
- c) angażowanie się w realizację ogólnopolskich kampanii tematycznych oraz kampanii lokalnych, dotyczących profilaktyki uzależnień np. Zachowaj Trzeźwy Umysł,
- d) edukacja publiczna w zakresie problematyki narkotykowej (aktywna współpraca z lokalnymi mediami, zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy Żarów),
- e) wspieranie edukacji osób podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania narkomanii poprzez zakup specjalistycznych publikacji i czasopism,
- f) organizowanie i finansowanie szkoleń i konferencji dla osób realizujących zadania gminne, dotyczące przeciwdziałania narkomanii, mechanizmów uzależnień oraz wczesnej interwencji.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii:

- a) współpraca służąca przeciwdziałaniu problemom narkomanii poprzez wymianę informacji, konsultacje, wspólne inicjatywy na rzecz profilaktyki, w szczególności na rzecz promocji i realizacji działań w tym zakresie,
- b) udzielanie wsparcia i pomocy merytorycznej stowarzyszeniom, organizacjom pozarządowym, instytucjom i osobom fizycznym dla lokalnych inicjatyw w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania problemom narkomanii.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i członkom ich rodzin:

- a) praca socjalna realizowana przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,
- b) pomoc w integracji społecznej osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin, w tym organizowanie dla rodzin zajęć, ukierunkowanych na zmianę nawyków zachowania, które mogą utrudniać reintegrację społeczną.

IV. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII:

Koordynatorem i realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie.

Partnerzy zaangażowani w realizację Programu:

- Urząd Miejski w Żarowie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarowie
- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Żarów
- organizacje pozarządowe
- szkoły i placówki oświatowe z terenu Gminy Żarów
- Komisariat Policji w Żarowie
- instytucje zaangażowane w działalność na rzecz profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii.

V. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Zgodnie z projektem budżetu Gminy Żarów na 2017 rok na realizację działań związanych z Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii zabezpieczono kwotę 15 000 zł. Wartości procentowe mogą w trakcie roku ulegać zmianie, w zależności od potrzeb środowiska lokalnego na realizację zadań określonych w Programie.

L p.	Treść zadania	Wykonawca zadania	Udział % środków finansowych	Czas trwania
1	Pomoc osobom uzależnionym od narkotyków i zagrożonych uzależnieniem oraz członkom ich rodzin, zwiększenie	Zadanie realizowane przy Ośrodku	Do 25%	Cały rok

	dostępności pomocy terapeutycznej np. zakup ulotek i broszur tematycznych, zakup materiałów w ramach kampanii profilaktycznych, dyżur terapeuty ds. narkotyków	Pomocy Społecznej w Żarowie		
2	Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii np. realizowanie programów, warsztatów, pogadarek profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży, w tym rekomendowanego Programu Domowych Detektywów, dofinansowanie szkolnych programów profilaktycznych.	Zadanie realizowane przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarowie	Do 65%	Cały rok
3	Podnoszenie kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii tj. finansowanie szkoleń dla osób zaangażowanych w realizację zadań na rzecz przeciwdziałania narkomanii.	Zadanie realizowane przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarowie	Do 10%	Cały rok
ŁĄCZNA KWOTA NA REALIZACJĘ POWYŻSZYCH ZADAŃ WYNOŚI: 15 000 złotych			100%	

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii stanowi podstawę działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii. Art. 10 ust. 1 tejże ustawy określa działania należące do zadań własnych gminy, których realizacja prowadzona jest w oparciu o Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalony przez Radę Miejską. Zadania, jakie nakłada na gminę ustawodawca ujęte zostały w niniejszym Programie. W związku z powyższym uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów na 2017 rok jest niezbędne i zasadne.

Sporządziła:

Marta Łoboda

starszy inspektor ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień